

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Munka és szegénység: egy nélkülözhetetlen globális koncepció felé (saját kezdeményezésű vélemény)

(2009/C 318/10)

Előadó: **Nicole PRUD'HOMME**

2009. február 26-án az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy határozott, hogy Eljárési Szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján saját kezdeményezésű véleményt dolgoz ki a következő tárgyban:

„Munka és szegénység: egy nélkülözhetetlen globális koncepció felé”

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2009. szeptember 1-jén elfogadta a véleményét. (Előadó: Nicole PRUD'HOMME.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. szeptember 30-án és október 1-én tartott, 456. plenáris ülésén (a szeptember 30-i ülésnapon) 173 szavazattal 2 ellenében, 7 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Ajánlások

A munkavállalói szegénység mind a bérből élők, mind bizonyos önfoglalkoztatók számára összetett, számos, egymáshoz szorosan kapcsolódó kritériummal rendelkező kérdéskört jelent. Az átfogó megközelítés alkalmazásának lehetővé kell tennie hatékony mechanizmusok elfogadását a kihívások leküzdése érdekében.

1.1 A mindenki számára elérhető minőségi munkahelyek célkitűzését fel kell venni az európai projekt legfontosabb témái közé.

1.2 A dolgozó szegények kérdését olyan témává kell alakítani, amelyet az európai szociális párbeszéd keretében rendszeresen megvitatnak.

1.3 Minél előbb el kell végezni az ismeretszerzés eszközeinek kidolgozását e területen, hogy minél pontosabban meg tudjuk ítélni ezeket a helyzeteket a maguk különbözőségében, ugyanakkor lássuk együttes európai vonásaikat is.

1.4 A szociális védelem és a foglalkoztatás között új kombinációkat kell átgondolni és kialakítani, amelyek révén lehetővé válik annak biztosítása is, hogy valamennyi munkavállaló méltó jövedelmet kapjon, ezáltal pedig meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek kielégítik az alapvető igényeket (lakhatás, egészségügyi ellátás, oktatás a munkavállaló és gyermekei részére stb.).

1.5 Hatékony szak- és továbbképzés biztosítására van szükség a minőségi munkahelyek érdekében. Különböző (országos, regionális) szinteken intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy olyan környezetet teremtsünk, amellyel elkerülhető az, hogy a fiatalok idő előtt kiszálljanak az oktatásból.

1.6 A rugalmas biztonság körüli erőfeszítéseket és vitákat folytatni kell a (vállalkozások számára szükséges) rugalmasság és a (munkavállalók védelmét jelentő) nagyobb mértékű

biztonság megteremtésének – az aktív keresőket jellemző szegénység fokozódását megakadályozó és e szegénység megszüntetését célzó – valódi eszközei közötti új egyensúly megtalálása érdekében.

1.7 Az Európai Bizottság által a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évének kikiáltott 2010. év keretében e kérdésekkel kapcsolatosan információszolgáltatási és mobilizálási intézkedéseket kell tervbe venni az Európai Unió és a tagállamok szintjén.

2. Háttér

2.1 Az Európai Unió szintjén számos tudományos munka, javaslat és innováció született, amelyek középpontjában a „dolgozó szegények” állnak, és amelyek bizonyítják, hogy a tevékenység nem nyújt feltétlenül védelmet a szegénység ellen, különösen nem a jelenlegi szociális-gazdasági kontextusban.

2.2 Az Európai Bizottság az új nemzeti stratégiai jelentéseken alapuló „Javaslat a szociális védelemről és a társadalmi befogadásról szóló 2009. évi együttes jelentésre” című közleményében ⁽¹⁾ kifejezésre juttatja a dolgozó szegények és a minőségi munka témájának jelentőségét. E dokumentumok témája és az általuk érintett konkrét problémák összhangban vannak azokkal az uniós törekvésekkel, amelyek az „aktív beilleszkedést” célozzák. Kettős célról van itt szó: a szegénység leküzdéséről és a mindenki számára elérhető minőségi munkahelyek megteremtésének támogatásáról.

2.3 A téma jelentősége a válság kontextusában megkettőződik: a munkanélküliség egyre nagyobb teret nyer és az államháztartásra nehezedő nyomás is nő. Ugyanakkor érdemes a közvetlen helyzetelemzésen túl e témát olyan tárgyként szemlélteni, mint amellyel a jelenlegi rendkívüli körülmények között bizonyosan foglalkozni kell, amely ugyanakkor strukturális témaként a szociális védelem és a foglalkoztatáspolitikai terén kívánt mind középtávú, mind rövid távú pozitív változások középpontjában is áll.

⁽¹⁾ COM(2009) 58 végleges.

2.4 A munka és szegénység témájáról szóló dokumentum kidolgozásával foglalkozó Európai Bizottság 2010-et a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évévé nyilvánította. A szegénység az Európai Unióban valóban közel 80 millió embert, vagyis a lakosság 16 %-át érinti közvetlenül. Számottevő részük a „dolgozó szegények” közé tartozik. A munkavállalók 8 %-a él a szegénységi küszöb alatt ⁽¹⁾.

2.5 Az EGSZB „A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai éve (2010)” ⁽²⁾ címmel készült véleményében rámutat, hogy a relatív jövedelmi szegénység bevett mutatói mellett más, a szegénység tartósságát és a tényleges nélkülözést kimutató szegénységi mutatókat is figyelembe kellene venni a jelenség teljes mértékű tudatosítása érdekében. A technikai pontosításokon és az összehasonlításokon túl, amelyeket a meghatározásról szóló európai megállapodás tesz ementül lehetővé, a tendenciák világosan körvonalazódnak.

3. Meghatározás

3.1 A „dolgozó szegény” kifejezés használatához elsőként ki kell fejteni mindkét fogalmat, vagyis a „dolgozó” és a „szegény” megjelöléseket. Egy munkavállaló „szegénysége” részben a munkaszerződése ideje alatt kapott személyes jövedelmétől (munkabér) függ, másrészt pedig a családja összes anyagi forrásától. A munka az egyéni szakmai tevékenységre utal; míg a szegénység a háztartási források egészének elégtelenségére. Bizonyos esetekben egy nem szegénységi, vagy annak nem tűnő helyzet pillanatok alatt alakulhat át szegénységi helyzetté.

3.2 A szegénységet a háztartás szintjén kell meghatározni, a tevékenységet azonban az egyén szintjén. Tehát két elemzési szintet vegyítünk egybe. Az aktív szegénység elsőként a foglalkoztatási helyzettől, és az egyén által vállalt munka jellemzőitől függ, továbbá annak a háztartásnak a életszínvonalától, amelynek tagja. Ez a kettős értékelés nehézségeket okoz. Ugyanis előfordulhat olyan eset, hogy valaki a nagyon alacsony jövedelme ellenére sem tartozik a szegények közé (mivel az egyéb családi forrásai jelentősebbek). Fordítva pedig, annak ellenére is minősülhet valaki szegénynek, hogy országos szinten a havi mediánjövedelem közelében mozgó, és az adott társadalomban elégségesnek tartott jövedelemmel rendelkezik. Foglalkozás nélkül is lehetünk aktívak (munkanélküli státuszban), és kaphatunk térítéseket messze a szegénységi szint felett. Ezzel szemben lehetünk aktívak és nagyon elfoglaltak, de mindezt rendkívül gyenge jövedelem mellett, számos eltartandó személyel, következésképpen pedig a szegénységi küszöb szintje alatt.

3.3 Ebből következik, hogy a dolgozó szegények politikai szempontból történő figyelembe vétele a foglalkoztatáspolitikák, a támogatási és társadalombiztosítási politikák és a családpolitikák következménye.

3.4 A lisszaboni stratégiába integrált európai foglalkoztatási stratégia keretében a dolgozó szegények számának csökkentése az Unió prioritásává vált. Ezért 2003-tól kezdődően az értékeléshez és az összehasonlításhoz mutatóra volt szükség. 2003 júliusában, a társadalmi beilleszkedésre vonatkozó közösségi folyamatról szóló munkák keretén belül az Európai Unió Szoci-

ális Védelmi Bizottsága közös mutatót fogadott el, amelynek célja az Európai Unión belül „dolgozó szegények” arányának felmérése volt, valamint azok legfőbb társadalmi-demográfiai jellemzői közül néhánynak a feltérképezése.

3.5 A Szociális Védelmi Bizottság meghatározása alapján a „dolgozó szegény” olyan személyt takar, aki a referenciaév során „főként a munkahelyén” tartózkodik (bérből élőként vagy önfoglalkoztatóként), és olyan háztartásban él, ahol az összes bevétel a nemzeti mediánjövedelem 60 %-a alatt marad. Az év nagyobb részében alkalmazásban kellett állnia. A „dolgozó szegénység kockázatának” mutatója olyan munkavállalókat takar, akik a tizenkét hónapos referencia időszak alatt legalább hét hónapig alkalmazásban álltak ⁽³⁾.

4. Statisztikai értékelés

4.1 Az Európai Bizottság 2008 végén tette közzé éves jelentését a tagállamokban tapasztalható szociális tendenciákról a szociális védelem és társadalmi befogadás területére vonatkozó uniós stratégia közös célkitűzései keretében (lásd a mellékletet) ⁽⁴⁾. Ebből kiderül, hogy 2006 végén az európaiak 16 %-a volt kitéve a szegénység kockázatának. Az Unióban a dolgozók 8 %-a a szegénységi küszöb alatt él. A számok legalább 4 % (Cseh Köztársaság, Belgium, Dánia, Hollandia és Finnország) és 13 %, illetve 14 % (Lengyelország és Görögország) között mozognak ⁽⁵⁾. A munkavállalók szegénysége az alacsony bérekhez (az átlagos bér 60 %-ánál alacsonyabb bérként meghatározva), a képzettség alacsony szintjéhez, a bizonytalan munkához, bizonyos önfoglalkoztatók alacsony díjazásához, valamint a – gyakran nem kívánt – részdíjs munkához kapcsolódik. A szegénységnek ez a formája a munkavállalók háztartása többi tagjának gazdasági státuszához szintén kapcsolódik. Az Európai Bizottság megjegyzi, hogy a gyermekkel rendelkező háztartások számára az egy keresettel rendelkező családi modell már nem elég a szegénységtől való védelemhez.

4.2 A relatív jövedelmi szegénységi mutató gyakran áll kritikák középpontjában, mivel nem igazán tükrözi a szegénységi helyzetek sokféleségét. A jövedelmi szegénység természetesen a szegénységnek csak egy eleme. Az Unión belül további mutatók kidolgozása van ezért folyamatban, amelyek különböző és kiegészítő képet adnak a szegénység megjelenési formáiról.

⁽³⁾ További pontosításokért és a következő változásokért lásd Guillaume Allègre „Working poor in the EU: an exploratory comparative analysis” [Dolgozó szegények az EU-ban: feltáró összehasonlító elemzés] című írását. Az OFCE munkadokumentuma, 2008/35. szám, 2008. november; valamint Sophie Ponthieux „Les travailleurs pauvres comme catégorie statistique. Difficultés méthodologiques et exploration d'une notion de pauvreté en revenu d'activité” [A dolgozó szegények, mint statisztikai kategória. Módszertani nehézségek és a tevékenységből származó jövedelemmel rendelkezők szegénysége fogalmának feltárása] című tanulmányát, az INSEE F0902. sz. munkadokumentuma, 2009. március.

⁽⁴⁾ 2008. évi együttes jelentés a szociális védelemről és a társadalmi befogadásról: http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/joint_reports_fr.htm.

Lásd a nyitott koordinációs módszer alkalmazásával készült munkák valamennyi adatát és ügyiratát: http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/the_process_fr.htm. A közelmúltbeli európai perspektíváért, helyzetképpel és bizonyos uniós tagállamok problémáival, lásd Hans-Jürgen Andreß, Henning Lohmann (szerk.): *The Working Poor in Europe. Employment, Poverty and Globalization* [A dolgozó szegények Európában. Foglalkoztatás, szegénység és globalizáció], Cheltenham, Edward Elgar, 2008.

⁽⁵⁾ Pontosítsuk, hogy a jövedelmi szegénységet a nemzeti szintekre vonatkozóan mérik. Amennyiben a szegénységi küszöb európai lenne, az egyes országok osztályozása teljes mértékben átalakulna.

⁽¹⁾ Eurostat, Statistics in focus [Statisztika fókuszban], 2009/46. szám.

⁽²⁾ Az EGSZB 2008. május 29-i, a *Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évéről (2010)* tárgyában készült véleménye, előadó: Krzysztof PATER, társelőadó: KOLLER Erika (HL C 224., 2008.8.30.).

4.3 A jövedelmi szegénység mutatói mellett tehát az „életfeltételek” szegénységi mutatói is készülnek. Az Unió szintjén így mérhető az „anyagi nélkülözés” (lásd a mellékletet). A mutató figyelembe veszi azon személyek arányát, akik olyan háztartásban élnek, amely nem rendelkezik a következő kilenc elem közül legalább hárommal: 1) a váratlan kiadások fedezésének képessége, 2) évi egyhetes nyaralás, 3) a kölcsönök törlesztésének képessége, 4) legalább kétnaponta húsos, csirkés, vagy halas étel, 5) megfelelő fűtéssel rendelkező lakóhely, 6) mosógép, 7) színes televízió, 8) telefon, 9) személygépkocsi. Az összes itt felsorolt anyagi feltételről, mint mutatóról természetesen lehet vitázni. Ezek összessége viszont érdekes képet nyújt. A nélkülözési ráta nagy ingadozásokat mutat, Luxemburgban 3 %-os, míg Lettországból 50 %-os. Ezek a különbségek sokkal jelentősebbek a jövedelmi szegénység különbségeinél (10 %-tól 21 %-ig).

4.4 Az anyagi nélkülözés szerinti megközelítés gyökeresen átalakítja a tagállamok szegénységre vonatkozó osztályozási rendszerét. Ám ez a szegénységre általában, és nem a munkavállalók szegénységére vonatkozik. A közeljövőben lehetővé kellene válnia annak, hogy a dolgozó szegények anyagi nélkülözésre vonatkozó helyzetét fel tudjuk térképezni. Az aktív keresők szegénysége ugyanis alapvetően nem csupán az alacsony jövedelmek problémája, hanem a (szakmai, családi és szociális) életminőség kérdése is.

5. Az aktív szegénység tényezői

5.1 Az aktív keresők szegénységéhez vezető egyik első tényező a foglalkoztatott státusz bizonytalansága. Számos érintett, köztük az Európai Szakszervezetek Szövetsége és az európai szakszervezetek aggodalommal tekintenek a munkahelyek fokozott mértékben való bizonytalanná válására. A több mint 19,1 millió határozott idejű szerződéssel rendelkező⁽¹⁾, és a körülbelül 29 millió kényszervállalkozó (nagyraoszt az építőipar területén), összesítve mintegy 48,1 millió olyan munkavállalót jelent, akinek a státuszát bizonyos szintű instabilitás jellemzi. Ez a csoport valóban nagy különbségeket mutat az egyes országokon belül is, több ország között pedig még inkább, ám e probléma nagyságrendileg több tíz millió munkavállalót érint, akik a munkahelyi bizonytalanság valamilyen formájával, valamint az abból fakadó munkavállalói szegénységgel szembesülnek.

5.2 A munkaadók hangsúlyozzák az aktív keresők szegénysége kérdésének összetettségét, és elsőként az elszegényedés kockázata és a képzettségi szint közötti kapcsolatot jegyzik meg. Az oktatási és képzési rendszereknek hatékonyabbá és méltányosabbá kell válniuk. Egyébiránt lényeges, hogy a munka jövedelmezővé váljon⁽²⁾, hogy hatékony egyensúlyt tudjunk fenntartani az adórendszerek és a társadalombiztosítási rendszerek között.

5.3 A munkavállalók szegénységének alapja: a munkabérek alacsony szintje (amely gyakran nem felel meg az elvégzett

munkának) és a családmódel változásai. A családtípusokban végbemenő, az egyes tagállamokat különböző mértékben érintő változásokat mindenütt a növekvő bizonytalanság, az egyre több különválás, az egyszülős családok számának a növekedése, az egyetlen keresővel rendelkező, és így az elszegényedés kockázatának nagyobb mértékben kitett családszerkezetek jellemzik. Az Európai Bizottságnak a szociális védelemről és a társadalmi integrációról szóló 2007. évi együttes jelentése⁽³⁾ már megjegyzi, hogy bár a foglalkoztatás a szegénység elleni legjobb védelem, nem támaszkodhatunk kizárólag csak erre. Ezért a családok, nők, fiatalok, diákok, fogyatékkal élő és idős személyek, valamint migránsok – a legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportok – iránti szolidaritást kifejező intézkedések meghozatalára, valamint a létezőek megerősítésére van szükség. Egyébiránt hangsúlyozandó, hogy mennyire meghatározó tényező a munkavállalói szegénység a gyermekek szegénysége szempontjából.

5.4 A közlekedés, a lakásfenntartás és az egészségügyi szolgáltatások stb. költségeinek emelkedése szintén gyengíti a munkavállalókat. Ez különösen a minimálbérhez közelítő keresettel rendelkező munkavállalókat és az alsóbb középosztály tagjait érinti, mivel ők többnyire a munkát kínáló területek periferiáján élnek.

5.5 A munkavállalói szegénység következhet a képességek vagy a képzettség alacsony szintjéből, egy megfelelő jövedelmet biztosító munkához szükséges képességek hiányából, valamint a nem megfelelő munkahelyi körülményekből is. A kiszolgáltatott csoportba leggyakrabban az idős munkavállalók, a fiatalok, a nők, a nagycsaládosok, a fogyatékkal élők és azok tartoznak, akik korán megszakították a tanulmányaikat, továbbá a bevándorlók. Ezért tehát lényeges, hogy valamennyi fogyatékkal élő személynek megfelelő befogadási feltételeket biztosítsunk a munkaerőpiacon, hogy a korai iskoláztatás révén valamennyi gyermeket jól indítsunk el az életben, ugyanakkor az is, hogy az iskola abbahagyásának a problémájával is foglalkozzunk, amelynek aránya jelenleg Európában túlságosan magas: 15 %-os.

5.6 Alapjában és rendkívül gyakran a munkavállalói szegénység az alulfoglalkoztatottságból ered. A munkavállalói szegénység mind a bérből élők, mind bizonyos önfoglalkoztatók számára összetett és számos, egymáshoz szorosan kapcsolódó kritériummal rendelkező kérdéskört jelent. A kihívások leküzdéséhez szükséges mechanizmusok megtalálásához átfogó megközelítés elfogadására van szükség. Átfogó növekedési és globalizációs alkalmazkodási, továbbá most a válságból kivezető, gazdaságélénkítési politikák nélkül lehetetlen hatékony programokat kidolgozni a munkavállalói szegénység leküzdésére.

6. Javaslatok a munkavállalói szegénység elleni küzdelem átfogó megközelítésére

6.1 Elsőként makrogazdasági szempontú átgondolás szükséges a szegénység elleni küzdelemhez. Az egyszeri intézkedések ugyanis nem képesek arra, hogy igazi dinamikát teremtsenek, különösen nem a válság közepette. A munkahely és az önfoglalkoztatás, különösen pedig a mindenki számára adott, minőségi munkahely kell, hogy valamennyi európai intézmény prioritása legyen.

⁽¹⁾ A munkaerőről készült európai kutatás – a 2008. év eredményei; http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-QA-09-033/EN/KS-QA-09-033-EN.PDF (angol nyelven).

⁽²⁾ „A munka jövedelmezővé tétele” – A Foglalkoztatási bizottság és a Szociális védelmi bizottság tanulmánya az adórendszerek és a társadalombiztosítási rendszerek közötti kölcsönhatásokról. Lásd továbbá az EGSZB véleményét: „Szociális védelem: a munka jövedelmezővé tétele”, előadó: Donna St Hill (HL C. 302., 2004.12.7.).

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/joint_reports_fr.htm#2007.

6.2 *Megbízható mutatók.* A munkavállalói szegénységre vonatkozó közös és megbízható mutatók kidolgozásának lendületét folytatni kell. Az európai erőfeszítések és a nyílt koordinációs módszer nagy fejlődéseket tettek lehetővé. Mindamellett jelenleg további lépésekre van szükség, és arra, hogy az ismereteket átfogóbb adatokra építsük, amelyek figyelembe veszik egyidejűleg a dolgozó szegények arányát, ennek a szegénységnek a fokát, a jövedelem egyenlőtlen elosztását a szegények között (az egyes országokon belül, és azok között).

6.3 Technikai szempontból, e statisztikai kérdések kapcsán fontos, hogy nemzeti szintű adatokkal rendelkezünk a nemzeti küszöbérték alapján, de teljes mértékben európai adatokkal is egy európai küszöbérték szerint. Ez lehetővé tenné az egyedüli, eddig bevezetett mutató által kínált mellett más osztályozás és más perspektívák kidolgozását is.

6.4 *A megerősített szociális párbeszéd enyhítő tisztességes jövedelmek.* A foglalkoztatottak szegénysége elleni küzdelmet nagyszabású bérpolitikával is össze kell kapcsolni. Meg kell erősíteni, és támogatni kell valamennyi olyan kezdeményezést, amely az infláció + a termelékenységben való megfelelő részesedés képlet irányába mutat. Ez alapján a szociális párbeszéd gerincét a bértárgyalások adják, amelyeknek kiemelkedő szerepet kell kapniuk a munkavállalók szegénységének leküzdése során. Ágazati, nemzeti vagy európai szinten a súrlódásmentesen lezajló tárgyalások nincsenek valódi pénzügyi hatással a vállalkozásokra, vagyis ezek nem kapnak támogatást a valódi szociális párbeszédért. Az emberhez méltó munka irányába történő előrelépések a szociális párbeszéd, a szociális partnerek vállalásai, a vállalkozások felelősségvállalása, valamint a hatóságok ösztönző és javító intézkedései, valamint jelenleg a bankok kkv-kkal kapcsolatos szerepe révén valósulnak meg. A feketemunka leküzdése döntő jelentőségű a munkavállalói szegénység elleni küzdelem szempontjából. Részben azért, mert a társadalom leggyengébb tagjait (bevándorlók, bizonytalan élethelyzetben levő emberek) érinti, ugyanakkor azért is, mivel a rabszolgasághoz hasonló függőségi viszonyhoz vezethet, amely az Emberi Jogi Chartát sérti.

6.5 *A vállalkozói tevékenységet és az önfoglalkoztatást támogató mechanizmusok:* számos vállalkozónak és önfoglalkoztatónak kell szembenéznie a munkavállalói szegénységgel, különösen vállalkozásuk elindításának kezdeti szakaszában. Támogató intézkedésekre van szükség, mivel e kkv-k közül több hosszú távon munkahelyeket fog teremteni. A gazdasági növekedés 80 %-a a kkv-k ágazatából ered, ennek ellenére sok vállalkozó mégis csak kevés fizetést, vagy semmilyen fizetést sem juttat magának a kezdeti szakaszban, és teszi ki ezáltal családját a szegénység kockázatának.

6.6 *Kiigazított képzési rendszerek.* Az egész életen át tartó képzés – különösen a legalacsonyabb képzettséggel rendelkező munkavállalók számára – lényeges feltétele a képességek javításának, valamint e munkavállalóknak a megfelelő és tisztességes bérezésű foglalkozásokhoz való hozzáférésehez.

6.7 *Megfelelő szociális védelem.* A munkavállalói szegénység elleni küzdelem az érvényes rendelkezések racionalizálásával kezdődik. Lehetővé kellene tenni, hogy a segítségnyújtást hatékonyabban lehessen összekombinálni az új gyermekgondozási szolgáltatásokkal és mobilitási támogatásokkal (a munkához hasonlóan a mobilitásnak is fizetni kell), hogy a szegény munkavállalók jobban fizető munkát tudjanak találni.

6.8 A lakhatásra vonatkozóan, bár bizonyos országokban a hajléktalanok nem elhanyagolható része dolgozik, fontos, hogy a szociális lakhatási erőforrásokat úgy osszák el, hogy elsősorban azoknak kedvezzenek, akik ugyan rendelkeznek munkahellyel, azt azonban elveszíthetik, és helyzetük meginoghat, mivel csak alacsony minőségű lakással rendelkeznek, vagy azzal sem.

6.9 *A munkakörnyezet és a munka figyelembevétele.* Ez konkrétan azt jelenti, hogy mivel a munkavállalói szegénység nagyrészt összefügg a munkavállalás körülményeivel, feltétlenül szükséges a munkakörnyezethez kapcsolódó tényezőkre, így az alábbiakra hatni: a célzott mobilitás támogatása, az étkezéshez való hozzáférés biztosítása kiigazított anyagi feltételek mellett, a lakhatási feltételek és a gyermekbefogadási lehetőségek. Ezenkívül a munkaadóknak képesnek kellene lenniük annak megvizsgálására, hogy munkaszervezésekben milyen intézkedésekkel növelhető a munkahely biztonsága, és hogy alkalmazottaik hogyan fejlődhetnek tovább, hogyan szerezhetnek magasabb szakképzettséget.

6.10 *Tájékoztatni és mobilizálni.* Végül a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai éve során elengedhetetlen a közvélemény és a média mobilizálása. A munkavállalói szegénység jelenségének elemzésén, az abból következő megalázó emberi helyzetek megemlítésén, az európai polgárok mobilizálásán keresztül talán megtörhető az a hullámvölgy, amelyben egyes munkavállalók magukat találják, ezáltal pedig hozzájárulhatunk ahhoz, hogy ők visszakapják veszélybe került méltóságukat. A sajnálat helyett inkább a mindenki számára elérhető minőségi munkára való felhívás felé kellene elmozdítani a beszélgetést, hogy egy magasabb erkölcsi szintű európai társadalmi modell kialakulását ösztönözzük.

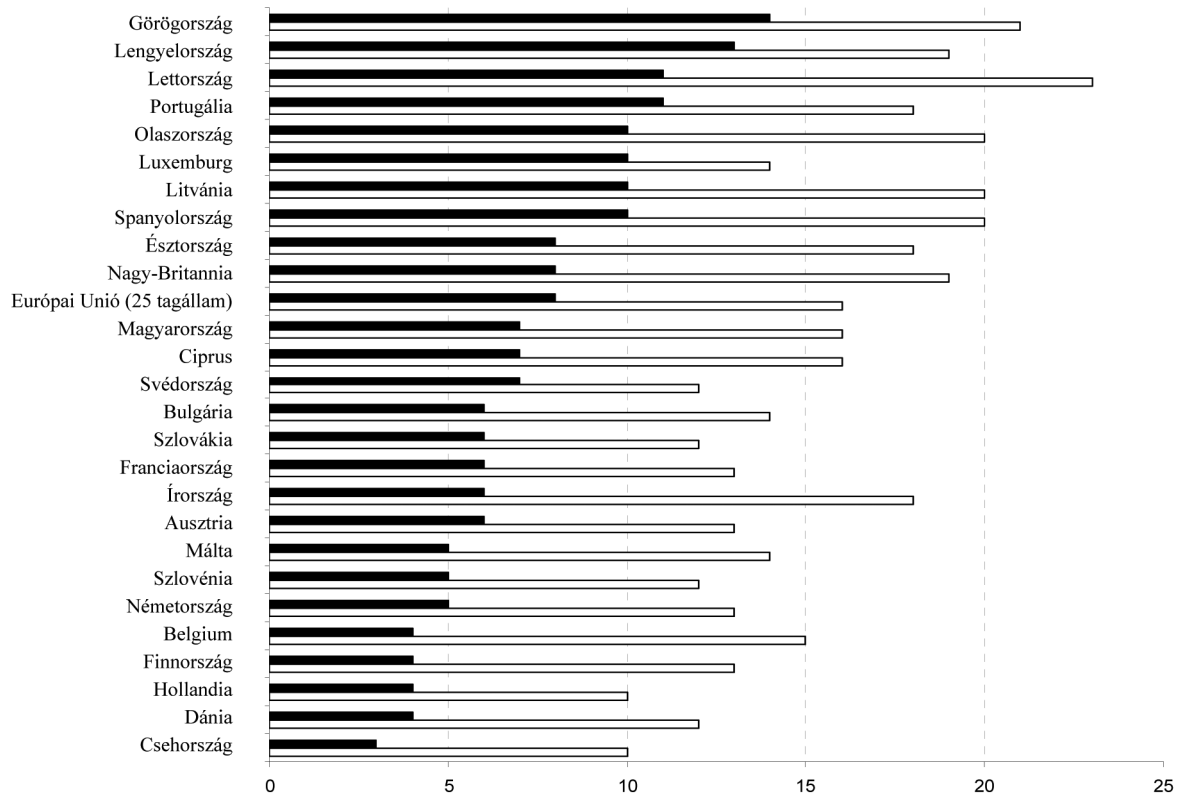
Kelt Brüsszelben, 2009. szeptember 30-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Mario SEPI

Függelék

1. grafika – Az aktív keresők szegénységi rátája 2006-ban az Európai Unióban

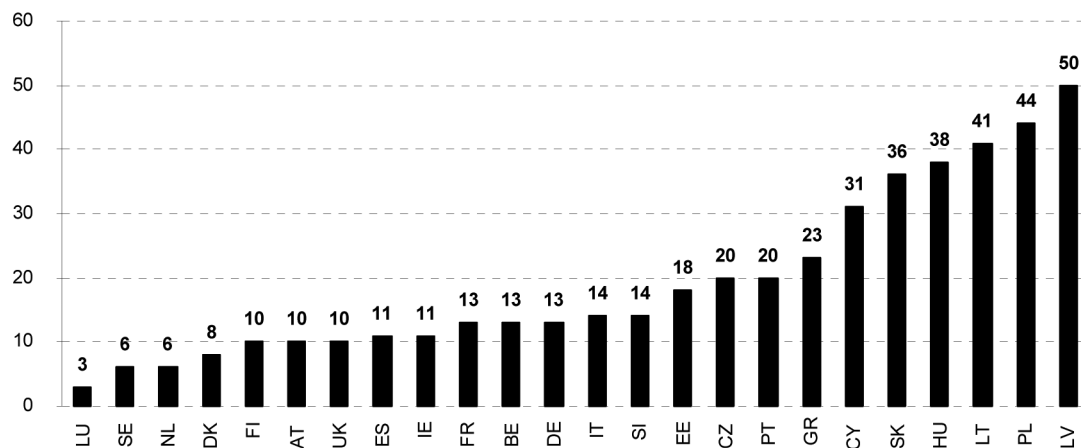
■ Az elszegényedés kockázatának aránya a munkavállaló személyeknek szánt juttatások kifizetése után

□ Az elszegényedés kockázatának aránya a juttatások kifizetését követően.

Forrás: Eurostat, SRCV.

2. grafika – Az „anyagi nélkülözés” az Unióban.

Azon személyek aránya, akik olyan háztartásban élnek, amely nem rendelkezik a felsorolt elemek közül legalább hárommal (2006., %-os adat).

Forrás: Eurostat, SRCV.